

XERRIM

SETMANARI BILINGÜE, SATIRIC Y DE BON HUMÓ

Provincias: Un trimestre. . . 0'75 ptas.
Extranjero: Un año. 6'00 »
Número atrasado: 0'10 »

AÑO I

N.º 1

Sóller 5 de Enero de 1917

Correspondencia y Administración

Luna 27.—SÓLLER

No se devuelven los originales

S'ES MATINAS

En nom de Deu qu'arribarem a Nadal, creis que ja ne frisava, ¡Arribá a s'es festes de Nadal, quina ditxal! .. No fe feyne, menjá rostits, coques, torrons, *metllos*, *enmenlados*, y ana a matinas, sobretot aná a matinas, jo al menos, que no vaitx menjá rostits, ni coques, ni cap d'aquestas golosinas *indigestivas*, en lo que cifra s'esperansa festiva era en s'ho aná a matinas.

Es diumenge a vespre después d'haver sopat opiparement (una racció de sopes escaldades y una de frit) me vaitx fe ses *piules*, y m'en vaitx aná a s'administració a veura si m'havía tocat alguna joqueta de se lotería. Arribat allá, no me vaix posá uyeras, perque som jove y tenc se vista clara, gracies a Deu y no'n gast, pero me trec un *fardo* de participacions, gaf se llista, comprov'es números premiats en s'os de ses mevas participacions y.... res, dos reintegros, y res pús, no'n vía tocat se grosa, ni se segona ni cap, una esperansa perduda, un any mes de feyna..... com no s'ha de te ric es govern, fa deu anys que'v pos y no he gonyat res may, Passada se primera impresió me vaitx recordá qu'era es disapte de Nadal y era necessari está alegra, me vaitx

fe se vana ilusió que m'havía tocat *algo* y ja li estret, mes alegra qu'un cul de calsons foredats, qu'es fama que per cada forat riven, cap a cane Mercedes, una *polleta* de deset Pascos, fia d'un carabiniro retirat, en mes graci (sa fia s'enten) que una graciosa y en mes sal que s'es Salinas, y que te mes amistat en jo qu'amb'el Kaiser. Si la conxeu li dareu memoris de part meva. Arribat a devant caseva. m'espols s'es sebares, que per sert va essé per demés perque duye més fanç que pols, me componc es capell, se bufanda, entr y me quet espeterrat, se casa estava plena de *invitados* que sabent que jo hey havia d'aná comparegueren *al lugar* qu'havía d'ocurrí *el suceso*, desitxosos de pasá una vetlada alegra. De segú m'han pres per un bufón que sols servecs per fe riura..

Después d'es bon vespre de rubrica, vaitx teni es gust de seludá y doná meneta, sense guans, a ne Trinidad, polleta mes bona qu'es tebac competidora, a ne Consuelo polletina, capasse en se seva mirade de consolá un condenat a mort, a ne Cristina, pollote passada que gasta tecons de gome y du s'es caises foredades, a donya Tiburcia, mare de ne Cristina y d'onse infans mes, que te una llengo que fa mes mal que una descarga serrada,

a donya Mediterraneo, que pateix de morenas y may se fa s'es ungles netas, y a donya Cabiria que a estat tancada tres vegades a se loqueria. Me deixaren una cadira per seura, que per sert li faltavan dos berrerons, me sec v... y se levanta la sesión.

Tots es reunits en mase... no, en mase no, qualche mal pensat se creuria que tots es reunits tenien una mase per hom, per fermé po, no, tots es reunits.... *por unanimidad*, aixinetes, me suplicaren que les contás un cuento o algune cosse que fes riura, jo, ja'u crec, complacent en tothom, y mes tratanse de dones, me trec un llibre d'ana a missa, faitx com que llejirlo un rato, el tanc y me pos a contá un xesquerrillo novel que va escriura Salomón, ja fa milant'anys, que fa fe riura tots es presens, hasta medò Mundillo que tenia un mal de caixal d'aquell disponible per un altre. Tothom reya menos le seyora Tiburcia que estava ensimisma da, que ve ha di lo mateix que pensativa. Quant ja perlava de contarné un altre diriginse a *mua* va exclamá:

—Escoltí senyó.... XERRIM, si no's masse preguntá vodría en digués, per quín motiu ha tret es llibre d'ana a missa antes de comensá es cuento.

—¡Ah! Senyora... Tiburcia per-

que volia sebra quina persona era se mes curiosa de se rotlada y he pogut veura es vosté per ve volgut sebra cossas que no l'interesaven.

Per aquesta ocurrenci torná riura tothom, menos élla, es moix y s'estufa.

Después ne Mercedes contá un altre cuento que per lo grecios va fe riura tots es concurrens, llevó donya Mediterraneo contá lo que li pesá se primera nit de casade que segons contá va se gros, pero vaix notá que de certa cossa que *passá* no'n perlá, y fe perque hey havia pape blanc, encare que no tant com de negra.

Aixi anavem pessant el rato, esperant que pessases temps que faltave per essé hora d'ana a matinas, a veura neixa el Bon Jesu-set. Quant tots es presens ja hey vían dita le seva, mos paresque que ja era hora de partí, y per aixó pertirem después d'havermos aixecats de se cadira, pegantmos sempentas, botant y riguent perque anavem a matinas a veura una cosse que domés la porem veura una vegade l'any. A devés mitxant carré de se Lluna, casi devant se nostre administració perderem s'es riayes, romenguerem frets, en direcció contrari a noltros venían esbars de gent, un grupo d'ells pessá p'es costat nostro, y un jove del quals, que duya laxe, se prengué se llibertat de demanarnos avon anavem, responguent noltros: A matinas.

—¿Avon?, torna preguntá es jove en cuestió, ¿a matinas? ja ja, ja, *me parese* que si no espe-
rau l'any que ve no'y sereu a temps, noltros en venim y ja les han acabades.

Ses riayes les sentiren d'es carreró de Figue, pero no erem noltros es que reym, aquesta vegade eren es que s'enteraren de se nostra poc-aguda tardansa, que sen reyen de noltros.

Tornarem arrera, cul batut y cara alegre cap a cane Mercedes, prometent de que en torná vení

Nadal aná a l'iglesi en pondrerse es sol, per teni bon lloc.... y es-
seri a temps sobre tot.

CURT DE MEMORI

El senyó Roses Colflori, que Deu l'aje perdonat, a debes se mitjan edad ja va perda se memori.

El seyen a un belenci, y hey pasava tot es dia, sense sebra may lo que volia, ni lo que pensava a di.

Si qualque pic s'aixecava, partia ell tot decidit y cuant ja'via partit no sabia avon anave.

Llevo se quedava plantat y a un criat que tenia demanava si sabia es perque s'avía xecat.

Y aquell pobre de criat anave nomanant cosses fins qu'ha n'el senyó Roses es gust via endevinat.

—¿Mem si endavinas Pera que vuy a n'aquest moment.

—Senyó Roses que te ¿talent?.. ¿Set?.. ¿Vol lletji?... ¿te fumera?...

Y se buidave se memori aquell criat tan sufrít

fins que per sort via dit que volia el senyó Colflori

Un demati que s'estava es criat molt ben reposat, sentí qu'es senyó aviat de dins es cuarto el cridava.

—¿Qué volia senyó Roses?...

—No se perque som aqui....

—Mem si yo-li sabré di.

Y comensá a dirli cosses

—¿Vol s'es uyeres? ¿es diari?... pepe, ploma y tinte

—No'u se Pera, nomes sé que deu se molt necesari.

—¿No serán obligacions de ve d'ana a s'escusat?...

—Si Peret, si, y aviat que ja m'embrut dins es calsons.

SOR-LLEO.

Se confessió d'en Tofol

En Tofol Llaune, es un atlot mariné de naixament.

Ben petit ja'l posaren per atlot de barca a «Los doscientos truenos», un llaut de xixanta un pam, que feya sa travesia d'Algé aqui, fent viatjes de contrabando.

Te devuit anys y encara no ha cumplít en so manament de la Comunió.

S'altre dia qu'es llaut estava per reperacions, se mare s'empenyá que, com

a bon cristiá, anás a confessá y a com-bregá.

—Pero, mumare, deya en Tofol, jo no entrat may dins cap iglesi del mon y no sé com s'arregla aixó.

—Jo t'hi acompayaré, y te diré lo qu'has de fè, li responia se mare.

—Digau, ¿y que no han de sebre oracions?..

—Si.

—Idó, jo no'n puc confesá perque no'n se cap ni una.

—També les t'ensenyaré, tornava di se mare; plena de rabi de teni un fíy tan colflori.

Y aquella doneta, tengué se santa molestia, una estona cada vespre, d'ansenyarii s'es quatre oracions mes necesaris; es pare nostro, se salve, se pecadora y es senyo meu Jesucrist.

Cuant en Tofol ja va sebre aquestas oracions, un disapte a vespre, se mare el s'en mená cap a l'iglesi, después de averli fet s'es observacions mes necesaris.

—Si te demanava alguna cosse que tu no le sapigues, li deya se mare, contestaràs, des modo que te peresque mes acertat, pero procura no di cap desberat. ¿Estás entés?...

—Si, mumare, pero escoltau, y si jo estic en ducta d'algune cosse, que no li puc demená lo que voldré?...

—Si tot lo que vulgues.

Amb'aixó entraren a dins l'iglesi, se mare allergá se má dins se pique de s'aigo beneida. En Tofol le imitá, pero en lloc de senyarse se llepá es dit cregut que allá dedins hey havia mel per enllepoli se llet perque anás a missa. Cuant va voure qu'alló no tenia gust de rés, se va girá a se mare, y li enfloca aquesta.

—Pero mumare, y aixó es aigo.....

—Idó que te pensaves qu'era?..

—Y no basta per res aquesta piqueta d'aigo per tanta gent,... el menos hey tenguesen un tesó....

—Calla y senyet.

Trevesaren l'iglesi y sen anaren a jonaya a baix d'un confessionari, qu'ha n'en Tofol li xocá molt, perque deya que pereixia una casseta de banyos.

Feya poc temps qu'estaven esperant, cuant toca es turno a n'en Tofol.

¿Quin compromia, probe Tofol!

Cuant se mare li digué que se ajoneyas dins se casseta; s'aixicá, mire es capellá, mire se mare y.... prová de foji correns.

Aquella casseta li teya mes po, que corre un temporal sense lluna.

A le fi se revesti de coratje s'acostá a poc a poc a nes confessionari y comensá a resá se pecadora.

—¿Quin temps fá que no t'has confesat?.

—Devuit anys, es di no me confessat may.

—¿Quins pecats has fets en tot aquest temps?

—Un dia, a bordo, vaitx fe s'arrós molt salat, va di en Tofol en veu tremolosa, però ja he feta se penitensi, es patro, el sen Xomeu, menflocá uno sirera que m'allergá

—No te demán aixó.

—Ido qué, ¿trobe que no's pecat aixó?...

—¿Ets ditas flestomies?

—No betua neu, mumare en matave, no vol qu'en diga.

—¿Y mentides?

—A n'es carabineros y a nets espions:

—¿Saps ses oracions?

—Ses mes nesaris.

—¿Per quin fi es creat l'homo?

—Per.... per está a n'el mon.

—¿Cuántes coses se neseniten, per salvarsé?

—Y en Tofol, después d'una pausa, va mermulá entre dens

Un ventet d'aquell qu'aferra,
molte calma a le má,
no sé enfore de terra
y llevó.... sebre nedá

Es fame qu'es confés, el va adsoldre sense preguntarli res més.

LA SENYORE ROSE.

LO QUE SOM NOLTROS

Com no tenc per contarvos avuy, res que siga important, vaitx, ben clarito y llempant un cuadro a pintarvos.

Que será com una nota, mesclant carn veyá y tenre, posant, un sogre, un genre una sogra, y s'atlota.

UN SOGRE

Sol essé per lo regulá, un homo mal humorat, cabeis blancs, cutis ruat y ferest en so mirá.

En so genre no consona si el veu en xifladura, y li dona matadura fins que fa se fia done.

Llevó se sol amansá, en que sigue d'es farets cuant comensa a teni nets qu'es predi saben cridá.

UNA SOGRA

P'es genre es un dimoni se sogra, ben sert heu sé, perque amb'ella sempre té un importu testimoni.

Sempre fá un pam de seya, sempre parla a morralades, du s'es unglas afilades, se punta d'es nás vermeya.

Es colso cent pics l'empina

per beura suc d'es mes bó, y apesá de tot aixó, sols frisa d'essé padrina.

UNA ATLOTA

Una atlota si te tara sols es veu en s'es etxuras qu'entre polvos y pinturas no li veven may se cara.

Sempre va en traició, gasta coses menllavades, duguent modas extremades, fins que logra enganxar lo.

Cuant ja'l s'ha fet seu, a ell que no se posse res fals.... resulta com ets animals qu'en s'estiu mudan se pell

UN MASCLE

Un mascle, regularment sol gastá pretencions bonas, y entre cafés y donas, pert es tens miserablement.

Aixi com es temps allarga, a s'atlota done trono, y ell deixa d'essé homo per torna un ruc de carga.

Li cantan es *vou veri vou*, y ell sols se paupa es cap, perque veu que li han posat, lo que a nes cap hey dú un bou.

TOTS PLEGATS

Per final, tots som iguals, tan sogres, genres, com noras, y mos feim a totas horas guerra, perque som rivals,

Un no vol que s'altre el trepitx, un no vol que s'altre el veja, y per rabi o per enveja, mitx mon xerra de s'altre mitx.

Per lo que si vols o no vols, te dic fraquement, Ramón, que per mi es aquest mon un olla de caragols.

N'URBANO

JO VOS SALUT

Primerament, en prova d'educació, vos saluda, capell amb raa y en sa majo consideració, y es mateix temps, destitjanvos un feliz any nou, de felicidats y ditxa amb' abundanci, a voltros simpatiques lectoras y a n'es benvolguts lectós, aquest humil principiant colaboradó d'es setmanari EN XERRIM qu'avuy surt per primera vegada a n'aquesta cosmopolita ciutat de Sólle.

En pago a nes bons desitjos que per voltros tenc, esper, benvolguts lectós, que me tolerareu ses moltes faltes, que notareu desde es comensament fins a n'es final d'aquest modest escritet, que me atrevit a dedicarvos.

Pot essé que me passi lo que pessá a un infelis principiant, com jo meteix, que un dia, acabava d'escriura unas cuartillas tan llargues com detestables, cuant va

sebre se visita d'un pretendent que l'ase diave desde feya molt de temps.

—¿Hómol arribas oportunament, li diu, —¿De veras?, exclamá molt esperensat, es jo te empujo.

—Si: vas a disfrutá s'es primicias d'un escritet que acab de compondre.

—Y comensa a lletji en reposada entonació, un escrit mes oyos qu'ets escusats de le vila.

—Quant es pacient amic ja comensava a está empecientat de senti tanta litera.... tura, s'escrit acabá de una manera rápida, extrevegant....

—¿Qué te parese? ¿Cóm t'agredat?... Fora pamblines, vuy que'n digues se veritat....

—Pues, francament, veig que tu no tens res imposible. T'has proposat escriura una cossa com un desberat, y he vas conseguit.

—Pues jo, pensat fe qualche cosse bona, hauré fet un desberat, pero es primé pic comensan, y per aixó he demenat que me dispenseu, ja que s'unic motiu que m'ha induit avuy a agafá se ploma ha estat primerament per dá un cordial saludo a tots es meus companjeros de Redacció, y después a tots es lectos y lectoras, (principalment s'es lectoras) d'aquest humil setmanari.

Per escritó no tenc brillo, y si s'escrit no atmeteu al menos no desprecieu es saludo d'es

SASTRILLO

XERRIMADES

EN XERRIM en prova d'educació envia es seu saludo a tota se prensa sin distinción de clases, pero principalmente a se mallorquina que com a paisana en molt de gust visitarem.

Deu vulgue que mols d'anys, poguem essé companjeros.

Demá son els Reys.

Segons notisis que tenim, han de veni a Sólle a deixari un viatge de juguetes.

Ala atlots, posau s'es sabates a n'es balcó, pero ¡alerta e n'es raves!... que diven qu'hen duen molts y grosos.

També diven que duen una barcada de joves los mes chic y sandunguero, que s'ha vist.

Fredinas que no festetxau, en lloc d'una sebate, EN XERRIM vos aconseya qu'hey poseu una bota per si es Reys tenen es capritxo de deixarvos un enamoredet, y si riba a sé vera aquesta agafauló, que no's temps de despreciá res:

Colmo de se forsa

— Voltá un.... cantó

D. Pep se troba en don Pera, un amic seu molt brut.

—Pero don Pera, avuy el trop mes beixet qu'ets altres dias.

—Potse,—respón don Pera,—avuy m'he rentats es peus.

De Son Sardina mos escriu un testimoni:

Senyó directó: Pos en coneixement de voste, que per Sólle tenen una paisana nostra que te varies fias, que fan cametas per trobà novio.

Se valen de mil artimanyes per engenxa es prime que ve a mano. Però resulta, que quant el tenen, llevò a ell l'enteran de qui son ellas, el fan obri ets uys, y per no se plato de segunda mesa, les me deixa en plantó, y llevo heya que senti se mare cridant pes carré:

Le tret defora a n'aquest pillo, perque sen volia riure de le casa y cercava cosses que per canostrà no acostumen darles, es un beneit, s'es mevas fias no se rebaixen a s'estrem de volé un mort de gana com es ell.

Y mos ecaba en se siguint poesia dedicada a se mare d'aquestes polles.

En que siguem tan finetas
 s'es vostres fies, juc es cap
 que no troben enemorat
 perque fan mase «cametas»
 no considerant, probetas
 que duen grins a dins es cap
 volguense pinta polletas
 que no han romput may cap plat
 y noltros afejim, a conta d'EN XERRIM:
 y mos rentam s'es manetas
 y res sabem d'aquest bugat.

Se done: He lletjit a n'es diari qu'es 60 per 100 d'es presos son fredins. ¿No'hu trobes raro?

S'homo: No, això prova que mols d'homos, prefereixen anà a presili antes que casarsé.

Un altre colmo d'un forserrut.

Rompre es.... silenci.

De Santa Catalina, mos diven que un homo que se casà despussey, fa dos dias que jeu en se done.

¡Mirau!, deim noltros, quina caló que ferà pes mes d'Agost.

Anguany a s'es matinas verem alguns guerreros tirant teyadas de raves, eglans, y altres cosses, per l'estil, y també verem mes de quatre aguts riguent y cridant fort, sense fe cas dets avisos que se veren obligats de dá, alguns capellans.

¡Que animales cria la naturaleza! Pe-pet y aún crecen.

Com a prova de lo adelantats que vivim a Sólle, basta qu'entreu dins cual-

que café d'es Born, principalment es disaptés a vespre y es diumenje tot lo dia, y voreu s'es taulas plenas de nins de dotxe y catorse anys, convertits amb'homos, y ets homos convertits en nins, jugant a tote classe de jocs.

Senyó Batlé: ¿Com van es texits?...

Una done qu'estava melalta va preguntà a un fity seu de set anys:

—Miquelet. si jo moris. que ferias...

—Compreria un ase, mumara.

Demá a Fornalutx, nada menos, han de representá els Reys.

Y es de Sólle representam un pepé ridicul, perque no si representa res may.

Sabem que dimars d'aquesta setmana, se sociedad, «Pro Patria», va fe una vetlada amb'honó de tots es socios.

A tal reunió hey va se invitat tothom menos EN XERRIM.

Pobre XERRIM, no ets d'Espanya tu.

No ploris monet, ja nirem a un'altra.

Corren rumors de que se pau esta en porta.

Noltros creim que tothom le deixixa, pero desgraciadament, segons es nostro poc criteri, no sera veritat tante bella.

Aquesta fraticida guerra, sera com aquells llumets d'oli que quant s'acaba s'oli y pereix que se va a pagá llevò se torna revivá, y així va tenguen baixades y alsades fins que se arriba a pagá per complet.

Així sotseirá en se guerra, quant pe-reixirá que s'acabada se tornara encendre, fins que es combustibles s'haurán acabats de tot.

Deu vulgue que nem equivocats, pensant d'aquesta manera.

Pero per ara, pensam així y es refrán ja diu: Pensau mai y estareu aprop d'acertá.

El tiempo lo dirá.

Lletjirem a un diari local, que per lo regulá, desde ses festas de Nadal fins a se Corema, se música tocaria enmitx de plassa.

Molt ben fet varem di noltros, ja se-bem avon aná a pesa el rato.

Es dia de Nadal devés mitjant decap-vespra, pujarem cap a se plassa, en se confiansa de senti música.

Arribarem allá y estrenyats, de no veura gens d'animassió, preguntarem a un transeunte.

—¿Y se música?...

—¿Quina música?

—¿Qué no avia de toca avuy?

—¿Qui va dit?

—Heu vaitx lletji a un diari.

—Y encara sou tan beneis, que creis

en diaris, mos va di aquell bon homo es temps que mos jirava s'esquena.

—Molt mal fet, es enganarnos d'aquesta manera, varem di noltros.

Y no tengueren mes remey que torna, per allá avon haviam venguts, demenant perdó a Deu pes causant d'havermos fet perde se caminada.

Que dins Sólle fasen riure,
 dues cosses només tenim,
 ets escusats de la villa,
 y es setmanari «EN XERRIM».

Suplicam a todas aquellas personas, que rebin EN XERRIM sense haverlo demenat, que si no es d'es seu gust que les seguiguem enviant setmanalment, qu'el mos remetin o avissin es repartido.

Fore lios.

Anuncis d'En Xerrim

Setmanari bilingüe, satiric y humoristic

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: A se Tipografia Moderna de Calatayud y C.^a de Sólle.

AVON se dirigirá tote se correspondencia

REDACTOS: Pocs, joves y guapos (retratos a se disposició d' es public).

COLABORADOS: Tot-hom que regonesque con dicións per esserhó y heu vulgue essé.

Advertint qu' ets originals, tots han de veni firmats y que una vegade rebut.

son nostros, y lo nostro no'hu dam a ningú. D' es que rebrem prime triarem ets humoristics, después es revonables, y es que no mos agrederán en ferem colecció.

ANUNCIOS: Aquesta dependenci está a se disposició d' es qui 'n vulgue fe posá. P' es preu no mos berayerem, ells meteixos el se feran.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: Provincias, un trimestre 0'75 ptas Estrenje un any 6 pessetas pagades per adelantat. Un número atresat 0'10 ptas. y número corrent una pesa de dues décimas que no siguen se villanas.

CORRESPONSALS: Mos ne fan falta per alguns pobles; qui heu vulgue essé, que se don a coneixe, mentres miri per noltros ja mos agrade.

Tothom que ve a Sólle se queda admirat de veura lo pintoresc d'aqueste ciutat, de s'es atletes maques, de lo cómodo d'es tren, d'es tranvia, en fin, de tot menos de se pes-cateria.

Pero lo que causa més admiració a n'es esters que venen es de comprová lo bó y barato que fa es menja l'amo Andreu Ramón a se fonda Palmesana, Carré de Co-xeras número 3.

Alló se diu esmero y economia.

Feis vía, correu, si voleu essé a temps a se baratura de sebates qu'hey ha n'es carré de San Jaume número 7.

En tenen de tota forma y de tot preu. Per regalá y tot en tenen.

Pruebas son amores, que vol di, que si voleu heu poreu toca en so dit.

Navi y heu voreu.